

Sygn. akt IVPa 56/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 października 2015 roku

Sąd Okręgowy w Toruniu - IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Danuta Jarosz-Czarcieńska (spr.)

Sędziowie SSO Danuta Domańska

SSO Magdalena Chudziak

Protokolant st.sekr.sądowy Irena Kaczmarek

po rozpoznaniu w dniu 23 października 2015 roku w Toruniu

sprawy z powództwa **J. K.**

przeciwko **Zespołowi Szkół nr (...) im. A. W. w G.-D.**

o odszkodowanie

na skutek apelacji pozwanego Zespołu Szkół nr (...) im. A. W. w G.-D.

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu - IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 9 lipca 2015 roku sygn. akt IV P 219/15

I. Oddala apelację.

II. Zasądza od pozwanego Zespołu Szkół nr (...) im. A. W. w G.-D. na rzecz powoda J. K. kwotę 90,00 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego za instancję odwoławczą.

/-/SSO Magdalena Chudziak /-/SSO Danuta Jarosz-Czarcieńska (spr.) /-/SSO Danuta Domańska

Sygn. akt **IV Pa 56/15**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 9 lipca 2015 r. zasądził od pozwanego Z. S.im. A. W.w G. D. na rzecz powoda J. K. kwotę 18.823,14 zł tytułem odszkodowania z ustawowymi odsetkami od dnia 4 maja 2015 r. do dnia zapłaty ;oraz kwotę 120 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego; wyrokowi w pkt. I nadał rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 6.274,38 zł ; nakazał pobrać od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Toruniu kwotę 941,15 zł tytułem opłaty od pozwu.

Sąd Rejonowy ustalił, że stosunek pracy powoda z Zespołem Szkół nr (...) im. A. W. wG. D. został nawiązany na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 7 lipca 1995 r. na czas nieokreślony. Powód następnie uzyskał stopień awansu zawodowego nauczyciela mianowanego (w 2000 r.), a potem dyplomowanego (w 2004 r.). Na okres od dnia 1 września 2013 r. do dnia 31 sierpnia 2014 r. powierzono powodowi stanowisko wicedyrektora Szkoły.

W dniu 2 czerwca 2014 r. na podstawie uchwały Zarządu Powiatu G. D.nr 116/265/2014 z dn. 30 maja 2014 r. zostało powierzone J. K. stanowisko Dyrektora Zespołu Szkół nr (...) im. A. W. w G. D.na pięć lat szkolnych tj. od 31 maja 2014 r. do 31 sierpnia 2018 r.

Powód funkcję dyrektora pełnił do dn. 1 kwietnia 2015 r., sumiennie wykonując swoje obowiązki. W dn. 14 października 2014 r. otrzymał nagrodę Starosty G. D., a kontrola doraźna przeprowadzona w dn. 23 lutego 2015 r. przez Kuratorium Oświaty w B. nie stwierdziła żadnych nieprawidłowości w kierowaniu szkołą.

Pismem z dnia 17 lutego 2015 r., Wojewoda K. P.zawiadomił Zarząd Powiatu G. D.o wszczęciu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności uchwały nr 116/265/2014 Zarządu Powiatu G. D.z dnia 30 maja 2014 r. Organ nadzoru wydał w dniu 24 lutego 2015 r. rozstrzygnięcie nadzorcze nr 12/2015 o stwierdzeniu nieważności przedmiotowej uchwały. .

Powodowi przedstawiono rozstrzygnięcie nadzorcze do zapoznania na początku marca 2015r. w czasie gdy brał udział w szkoleniu. W dniu 31 marca 2015r. powód iK. J.zostali poproszenie o stawiennictwo w Starostwie. W spotkaniu uczestniczyli Starosta , Wice starosta i radca prawny. Powód został poinformowany ,że dzisiaj uprawomocniło się rozstrzygnięcie nadzorcze, że jest to ostatni dzień pełnienia przez powoda funkcji dyrektora oraz, że funkcje p.o dyrektora będzie pełniła wice-dyrektor K. J.

Uchwałą z dnia 31.03.2015r. Nr 15/32/2015r. Zarząd PowiatuG. D.od dnia 1 kwietnia 2015r. do dnia wyłonienia w drodze konkursu dyrektora szkoły, nie dłużej jednak niż do dnia 31 stycznia 2015r.powierzył K. J.obowiązki dyrektora pozwanej szkoły.

W dn. 2 kwietnia 2015 r., pismem datowanym na dzień 1 kwietnia 2015 r., znak pisma OR.0021.9.2015, Starosta G. D.poinformował powoda , że od 1 kwietnia 2015 r. do czasu powierzenia stanowiska dyrektora szkoły kandydatowi wyłoniemu w drodze konkursu, nie dłużej jednak niż do 31 stycznia 2016 r., obowiązki Dyrektora Szkoły zostały powierzone WicedyrektorK. L.. Poza ww. pismem Starosta wydał również zarządzenie nr 10/2015 z dnia 1 kwietnia 2015 w sprawie szczegółowych zasad i trybu przekazania majątku Zespołu Szkół nr (...) im. A. W. w G. D.w związku ze zmianą na stanowisku dyrektora szkoły, zobowiązujące powoda do przekazania mienia szkoły nowo powołanej p.o. dyrektora (...). Jako podstawę prawną w/w zarządzenia wskazano art. 30 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym.

W dn. 2 kwietnia 2015 r. J. K. otrzymał również pismo p.o. Dyrektora Zespołu Szkół nr (...) im. A. W. wG. D., datowane na dzień 1 kwietnia 2015 r., zmieniające jego dotychczasowe warunki płacy i pracy.

Pismo Starosty G. D.powód otrzymał wówczas, gdy przekazał informację nowo powołanej p.o. Dyrektora, że nie ma żadnej podstawy prawnej do przekazania jej mienia szkoły.

Uchwałą z dnia 2.04.2015r. Zarząd Powiatu G. D.ogłosił konkurs w celu wyłonienia kandydata na stanowisko dyrektora(...)im.A. W.w G. D..

Uchwałą z dnia 22.05.2015r. Nr 20/50/2015r. Zarząd Powiatu G. D.powierzył P. W. stanowisko dyrektora pozwanej szkoły od dnia 25 maja 2015r. do 31 sierpnia 2019r.

Wynagrodzenie powoda za trzy miesiące liczone jak do ekwiwalentu za urlop wyniosło 18.823,14zł.

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny w oparciu o dowody z dokumentów, przesłuchanie powoda oraz świadka. Co do zasady zeznania były zbieżne z dowodami z dokumentów i główny spór toczył się wokół oceny prawnej zmiany na stanowisku dyrektora szkoły od 1 kwietnia 2015r.

Zgodnie z art. 5 kp jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nieuregulowanym tymi przepisami.

Zgodnie z art. 17.1 ustawy z 26.01.1982 r Karta Nauczyciela zasady powierzania stanowisk kierowniczych w szkole określają odrębne przepisy.

W myśl art. 36. 1 ustawy z dnia 7.09.1991r. o systemie oświaty szkołą lub placówką kieruje nauczyciel mianowany lub dyplomowany, któremu powierzono stanowisko dyrektora. Zgodnie z art. 36a. 1 tej ustawy stanowisko dyrektora szkoły lub placówki powierza organ prowadzący szkołę lub placówkę.

Powód ocenił działania związane z pozbawieniem powoda stanowiska jako odwołanie.

W myśl art. 38. 1 cyt. ustawy o systemie oświaty organ, który powierzył nauczycielowi stanowisko kierownicze w szkole lub placówce:

1) odwołuje nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w razie:

a) złożenia przez nauczyciela rezygnacji, za trzymiesięcznym wypowiedzeniem,

b) ustalenia negatywnej oceny pracy lub negatywnej oceny wykonywania zadań wymienionych w art. 34a ust. 2 w trybie określonym przepisami w sprawie oceny pracy nauczycieli - bez wypowiedzenia,

c) złożenia przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny wniosku, o którym mowa w art. 34 ust. 2a;

2) w przypadkach szczególnie uzasadnionych, po zasięgnięciu opinii kuratora oświaty, a w przypadku szkoły i placówki artystycznej oraz placówki, o której mowa w art. 2 pkt 7, dla uczniów szkół artystycznych prowadzonej przez jednostkę samorządu terytorialnego - ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, może odwołać nauczyciela ze stanowiska kierowniczego w czasie roku szkolnego bez wypowiedzenia.

2. Opinię, o której mowa w ust. 1 pkt 2, wydaje się w terminie 5 dni roboczych od dnia otrzymania wystąpienia organu, o którym mowa w ust. 1. Niewydanie opinii w tym terminie jest równoznaczne z wydaniem opinii pozytywnej.

Orzecznictwo w zakresie odwołania dyrektora ze stanowiska jest co do zasady utrwalone i wskazuje, że odwołanie nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły przez organ prowadzący szkołę w wykonaniu uchwały publicznej władzy samorządowej, która zostanie orzeczeniem sądu administracyjnego unieważniona, nie prowadzi do reaktywowania dyrektorskiego stosunku zatrudnienia. Z utrwalonej doktryny i jednolitej judykatury w sprawach pracowniczych wynika bowiem, że nawet sprzeczne z prawem lub nieuzasadnione rozwiązanie stosunku pracy nie jest nieważne z mocy prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego z: 16 maja 1997 r., I PKN 170/97, OSNAPiUS 1998 Nr 8, poz. 239 lub 10 marca 2005 r., II PK 241/04, OSNP 2005 Nr 24, poz. 393,). Z konstrukcji i treści odpowiednich przepisów Kodeksu pracy (por. art. 44 i 45 k.p., czy art. 56 k.p.) wynika, że zarówno nieuzasadnione, jak i sprzeczne z prawem wypowiedzenie lub rozwiązanie stosunku pracy jest skuteczne i prowadzi do ustania stosunku pracy, a taki skutek może być zniweczony przez wniesienie do sądu pracy roszczenia kontestującego wadliwe lub bezprawne ustanie stosunku zatrudnienia. Czynność prawna pracodawcy lub podmiotu uprawnionego do działania za pracodawcę (organu prowadzącego szkołę uprawnionego do jej reprezentowania i podejmowania czynności prawa pracy w stosunku do dyrektora szkoły), która zmierza do rozwiązania lub radykalnych modyfikacji nauczycielskiego stosunku pracy (powierzenia lub pozbawienia funkcji dyrektora szkoły), chociażby była oczywiście wadliwa prawnie, podlega zaskarżeniu do sądu pracy. Przepisy prawa pracy nie przewidują nieważności takiej zaskarżalnej czynności prawa pracy z mocy prawa ani z mocy wyroku sądu administracyjnego. Stwierdzenie wadliwości lub niezgodności z prawem zaskarżalnej czynności o rozwiązaniu lub istotnej modyfikacji stosunku zatrudnienia może nastąpić wyłącznie na podstawie i z mocy orzeczenia sądu pracy o jej bezskuteczności, o przywróceniu pracownika do pracy, bądź orzeczenia odszkodowawczego, jeżeli pracownik nie żąda przywrócenia do pracy albo jeżeli uwzględnienie takiego roszczenia jest niemożliwe lub niecelowe. To przepisy prawa pracy normują skutki sprzecznych z prawem czynności prawnych pracodawcy, zmierzających do rozwiązania lub istotnych modyfikacji stosunku pracy, przeto wykluczone i niedopuszczalne w tym zakresie jest stosowanie - wbrew treści art. 300 kp. - cywilnoprawnych sankcji nieważności zaskarżalnych czynności prawa pracy lub skutku nieważności, który nie wynika z orzeczenia sądu administracyjnego

o unieważnieniu uchwały legitymującej organ prowadzący szkołę do odwołania nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły.

Powierzenie nauczycielowi stanowiska dyrektora szkoły oraz odwołanie go z tej funkcji następuje w drodze czynności prawa pracy, których ocena pozostaje w kompetencji jurysdykcyjnej sądów pracy. Nawiązanie i rozwiązanie dyrektorskiego stosunku zatrudnienia jest czynnością z zakresu prawa pracy, którą podejmuje organ działający w imieniu i na rzecz pracodawcy (organ prowadzący szkołę) w celu wywołania zobowiązaniowych skutków prawnych związanych z powierzeniem lub odwołaniem nauczyciela ze stanowiska dyrektora szkoły. Wyroki sądów administracyjnych nie mogą rozstrzygać o istnieniu pomiędzy pracownikiem a pracodawcą zobowiązaniowych więzi pracowniczych, które wynikają z powierzenia nauczycielowi stanowiska dyrektora szkoły lub pozbawienia go tej kierowniczej funkcji. Weryfikujące sferę publicznoprawną skutki orzeczenia administracyjno-sądowego nie przenoszą się na stosunek pracowniczy stosunek powierzenia nauczycielowi okresowego sprawowania funkcji kierownika szkoły oraz odwołania go z kierowniczego stanowiska zatrudnienia. Wyrok sądu administracyjnego w sferze administracji publicznej nie może rozstrzygać o istnieniu pracowniczego stosunku zatrudnienia na kierowniczym stanowisku w szkolnictwie. W tym zakresie trafnie argumentuje się, że akceptacja koncepcji nieważności odwołania ze stanowiska dyrektora szkoły na podstawie orzeczenia sądu administracyjnego jako sankcji wywołującej skutek również w sferze prawa pracy prowadziłyby do skutków niemożliwych do zaakceptowania. Tego samego kierowniczego stanowiska zatrudnienia w tym samym okresie nie powinny bowiem zajmować dwie osoby, ponieważ wszystkie czynności podejmowane przez kolejną osobę powołaną na to samo kierownicze stanowisko zatrudnienia byłyby wadliwe, a nawet obciążone ryzykiem nieważności. W konsekwencji skutki orzeczenia administracyjno-sądowego o nieważności uchwały o odwołaniu skarżącej z funkcji dyrektora szkoły nie rozciągały się na sferę pracowniczego zatrudnienia na kierowniczym stanowisku pracy i nie wywołały skutku nieważności odwołania ani reaktywowania zatrudnienia na stanowisku dyrektora pozwanej szkoły (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 grudnia 2004 r., I PK 100/04, OSNP 2005 Nr 14, poz. 212). (wyrok SN z dnia 12 lutego 2015r. I PK 155/14 a także takie wnioski wypływają z wyroku SN z dnia 13 marca 2014r. I PK 219/13 oraz z rozważań w zawartych w sprawie I PK 61/14 wyrok SN z dnia 29.10.2014r.

Trzeba wskazać, że Sąd Rejonowy podziela stanowiska, że unieważnienie uchwały o powierzeniu stanowiska dyrektora szkoły nie jest równoznaczne z utratą stanowiska przez dyrektora szkoły jak wskazuje pozwana a to oznacza, że powód winien być ze stanowiska odwołany.

Pozwany wskazuje, że odwołania nie było. Gdyby uznać powyższe stanowisko za słuszne to w szkole nadal byłoby dwóch dyrektorów. Zdaniem sądu mając na uwadze przedstawiony stan faktyczny należy uznać, że odwołanie powoda nastąpiło w sposób dorozumiany. Świadczy o tym rozmowa z powodem w dniu 31 marca 2015r. w którym powód został poinformowany, że od następnego dnia nie jest już dyrektorem, świadczy o tym powierzenie stanowiska dyrektora K. L., ogłoszenie konkursu na stanowisko dyrektora, zmiana warunków wynagradzania powoda a w końcu powierzenie stanowiska nowemu dyrektorowi szkoły.

W zakresie sposobu odwołania dyrektora poprzez art. 5 kp i art. 300 kp, trzeba wskazać, że będą miały odpowiednio zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego, jeżeli nie są one sprzeczne z zasadami prawa pracy.

W myśl art. 60 kc z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, wola osoby dokonującej czynności prawnej może być wyrażona przez każde zachowanie się tej osoby, które ujawnia jej wolę w sposób dostateczny, w tym również przez ujawnienie tej woli w postaci elektronicznej (oświadczenie woli). Możliwość zmiany warunków umowy o pracę per facta concludentia była także przedmiotem rozważań w orzecznictwie (wyrok SN 2014-11-18 II PK 2/14) Oświadczenia woli stron na piśmie, ani nawet nie muszą być wyraźne (np. przez złożenie wyraźnego ustnego oświadczenia woli). Jednak przyjęcie, że doszło do złożenia zgodnych oświadczeń woli modyfikujących treść stosunku pracy - zwłaszcza gdy miałyby ono być dorozumiane - musi uwzględniać cały kontekst faktyczny jego złożenia (por wyrok SN 2007-07-18 I PK 346/06)

Trzeba także wskazać, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozróżnia się też złożenie oświadczenia woli pracodawcy o rozwiązaniu umowy o pracę (choćby w niewłaściwej formie i bez stosownych pouczeń) od udzielenia pracownikowi informacji, że oświadczenie pracodawcy zostało podjęte i nastąpi jego złożenie pracownikowi (przesłanie, doręczenie). Oświadczenie woli to zasadnicza treść czynności prawnej, czyli zachowanie się osoby, które w dostateczny sposób ujawnia jej wolę wywołania skutku prawnego (art. 56 i 60 k.c.) (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2008 r., I PK 88/08, (OSNP 2010 nr 11-12, poz. 137)

Zdaniem Sądu Rejonowego kontekst sytuacji powoda nie pozwala na uznanie, że mieliśmy do czynienia jedynie z informacją. Z ustnych oświadczeń złożonych powodowi 31.03.2015r. i potwierdzonych pismami kierowanymi do powoda i wicedyrektora szkoły wynikało, że od 1.04.2015r. powód przestaje być dyrektorem pozwanego i od 1.04.2015r. będzie pełnił stanowisko nauczyciela w pozwanej szkole i do takiej zmiany faktycznie doszło.

Przechodząc do ceny odwołania to zdaniem sądu rozstrzygnięcie nadzorcze mogło stanowić przypadek szczególnie uzasadniony do odwołania powoda, gdyż nie muszą to być jedynie okoliczności występujące po stronie pracownika. Należy jednak wskazać, że do odwołania doszło bez wypowiedzenia, bez wymaganej formy, bez zasięgnięcia opinii kuratora oświaty. Z tych względów w ocenie sądu powód mógł domagać się odszkodowania.

Sąd podziela poglądy wyrażone m.in. w wyroku SN z dnia 12.02.2015r. I PK 155/14, że roszczenia przysługujące pracownikowi odwołanemu z wymienionego kierowniczego stanowiska zatrudnienia w związku z nieuzasadnionym lub bezprawnym odwołaniem ze stanowiska dyrektora szkoły (z okresowo powierzonej funkcji kierowniczej) określają wyłącznie przepisy Kodeksu pracy sankcjonujące niezgodne z prawem rozwiązanie terminowej sfery nauczycielskiego sprawowania funkcji kierowniczej, bez możliwości - co do zasady - restytucji kierowniczego zatrudnienia, niezależnie od wadliwości lub bezprawności odwołania (art. 50 § 3 albo art. 59 k.p. w związku z art. 91 c ust. 1 Karty nauczyciela). Sąd ten wskazał także, że w razie potencjalnego bezprawnego odwołania bez wypowiedzenia mogłoby być rozważane na gruncie art. 59 k.p. w związku z art. 91c ust. 1 Karty Nauczyciela, gdyby nie upłynął termin, do którego miało trwać takie kierownicze zatrudnienie, a sąd pracy uznałby, że jego reaktywowanie (przywrócenie do pracy) byłoby "wskazane" w konkretnych okolicznościach sprawy, na przykład w razie potencjalnie radykalnego pogwałcenia prawa odwołania bez wypowiedzenia (art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty), które miałyby prowadzić do niedającego się pogodzić z porządkiem prawnym ani zasadami współżycia społecznego pokrzywdzenia skarżącej.

W orzecznictwie wyrażano także poglądy co do odpowiedniego stosowania art. 45 par. 2 i 42 par. 1 kp czy 50 par. 3 kp. Zdaniem Sądu Rejonowego najbardziej racjonalne wydaje się stanowisko w zakresie stosowania art. 59 kp skoro do odwołania doszło bez zachowania okresu wypowiedzenia. Trzeba także wskazać, że powierzenie stanowiska dyrektora następuje na czas określony pomimo, że pracownicze zatrudnienie powoda była to umowa na czas nieokreślony.

W przypadku powoda bez względu na podstawę prawną odszkodowanie służyło w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia. Tak samą wysokość odszkodowania wskazuje art. 59 kp i 47(1) kp czy 50 par. 4 kp.

Mając powyższe na uwadze sąd zasądził na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości 3 miesięcznego wynagrodzenia tj. w kwocie 18823,14 zł.

Sąd I instancji podzielił stanowisko powoda, że odszkodowanie służy w wysokości pełnego wynagrodzenia a nie tylko w zakresie wysokości utraconego dodatku funkcyjnego. (por. wyrok SN z 19.05.2009r. II PK 288/08, II PK 284/12, uchwała SN z 3.02.1993 I PZP 71/92, wyrok SO we Włocławku IVPa 49/13)

Sąd zasądził odsetki na podstawie art.481 par.1 kc w związku z art. 300 kp

Rygor natychmiastowej wykonalności został nadany do kwoty nie przekraczającej miesięcznego wynagrodzenia (k.50) na podstawie art. 477² § 1kpc.

Co do kosztów zastępstwa procesowego to w ocenie sądu trzeba wskazać, że w/w przepisy kp art. 45 w związku z art. 42 kp i 59 kp wskazują na alternatywną możliwość żądania przywrócenia do pracy lub odszkodowania. W orzecznictwie

opowiadały się sądy co do zasady za roszczeniem o odszkodowanie argumentując to niemożliwością lub niecelowością przywrócenia do pracy na stanowisko dyrektora . Jednakże jak to wynika w/w przepisów i orzecznictwa (wyrok SN z dnia 12.02.2015r. I PK 155/14,) roszczenie o przywrócenie do pracy czy dopuszczenie do pracy nie jest wykluczone.

O kosztach zastępstwa procesowego powoda orzeczono zatem na podstawie art. 98 kpc w związku z par.2 ust.1 i 2 w związku z par. 12 ust.1 pkt.1 Rozporządzenia z 28 września 2002r- Opłaty za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.(dwukrotna stawka minimalna wynika z rodzaju i zawłości sprawy)

Na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dnia 28 lipca 2005 r. (Dz. U Nr 167, poz. 1389 ze zm.) Sąd obciążył pozwanego kosztami sądowymi tj. kosztami opłaty od pozwu- powstałymi w niniejszej sprawie.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany Zespół Szkół nr (...) im. A. W. w G. D.zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego :

- art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.) poprzez przyjęcie, iż ma on zastosowanie w sprawie, podczas gdy w okolicznościach niniejszej sprawy Zarząd Powiatu G. D.nie miał prawnej możliwości podjęcia uchwały o odwołaniu powoda ze stanowiska kierowniczego z uwagi na to, że w obrocie prawnym brak jest uchwały o powierzeniu mu tego stanowiska albowiem rozstrzygnięciem nadzorczym nr 12/2015 z dnia 24 lutego 2015 r. WojewodaK. P.stwierdził nieważność tejże uchwały ze skutkiem *ex tunc*, co wywołało ten skutek jakby rzeczonyj uchwały w ogóle nie było;

- art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w zw. z art. 60 k.c. w zw. z art. 300 k.p. i art. 5 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że odwołanie powoda nastąpiło w sposób dorozumiany, podczas gdy do odwołania dyrektora szkoły ze stanowiska kierowniczego na podstawie art. 38 ust. 1 cyt. ustawy może dojść wyłącznie w trybie podjęcia przez zarząd powiatu uchwały o odwołaniu, która stanowi przejaw władczego działania organu, a nie czynność o charakterze cywilnoprawnym, a tylko dla takich czynności dopuszcza się możliwość złożenia oświadczenia woli *per facta concludentia*;

- art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty w zw. z art. 60 k.c. w zw. z art. 59 k.p. w zw. z art. 5 k.p. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że przepisy te stanowią podstawę prawną zasądzenia na rzecz powoda odszkodowania w wysokości 3-miesięcznego wynagrodzenia za pracę, podczas gdy w sprawie nie doszło do naruszenia przez pozwanego przepisów o odwołaniu powoda ze stanowiska kierowniczego, a nawet gdyby do takiego naruszenia hipotetycznie doszło to przepis ten, stosowany odpowiednio mógłby stanowić podstawę do zasądzenia co najwyżej równowartości dodatku funkcyjnego za okres 3 miesięcy.

Mając na uwadze powyższe zarzuty apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód J. K. wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów postępowania przed Sądem II instancji.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

zważył, co następuje:

Apelacja nie była uzasadniona i jako taka nie zasługiwała na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy nie był źródłem jakichkolwiek sporów; ustalenia faktyczne Sądu I instancji znajdują odzwierciedlenie w zgromadzonych dowodach, ocenionych wszechstronnie, z zachowaniem zasad wiedzy, logiki i

doświadczenia życiowego, w związku z czym Sąd Okręgowy przyjmuje je za własne i czyni podstawą niniejszego rozstrzygnięcia.

Istota sporu przeniesiona na etap postępowania odwoławczego sprowadza się natomiast do oceny konsekwencji stwierdzenia nieważności uchwały Zarządu Powiatu G. D.nr 116/265/2014 z 30 maja 2014 r. powierzającej powodowi stanowisko dyrektora pozwanej placówki szkolnej na gruncie prawa pracy, na którym to tle powód zgłosił roszczenia odszkodowawcze w oparciu o art. 59 k.p.

Istota ta została przez Sąd Rejonowy właściwie oceniona, z trafną i szeroką analizą orzecznictwa sądów powszechnych i administracyjnych, co czyni zbędnym ich aktualne ponawianie. Odmienne stanowisko pozwanego, ograniczającego uznanie powierzenia stanowiska dyrektora szkoły i odwołanie z tego stanowiska za działanie stricte administracyjne, ze wszystkimi tego konsekwencjami w zakresie wyeliminowania decyzji uznanych za nieważne nie znajduje uznania także Sądu Okręgowego. Akt powołania na stanowisko dyrektora szkoły jest aktem o podwójnym charakterze, wywołującym skutki zarówno w sferze publicznoprawnej jak i w sferze prawa pracy. Skutek unieważnienia takiej uchwały, która jest aktem administracyjnym, nie zawiera w sobie automatyzmu „zwolnienia” z tego stanowiska, tym bardziej ze skutkiem *ex tunc*, co nie jest dopuszczalne na gruncie prawa pracy.

Pozwany, który znalazł się w wymuszonej rozstrzygnięciem nadzorczym nr 12/2015 z dnia 24 lutego 2015 r. sytuacji winien zastosować prawidłowo wybraną przez Sąd Rejonowy procedurę przewidzianą przez art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r., Nr 256, poz. 2572 ze zm.), nie zaś ograniczyć się do poinformowania powoda o w/wym. akcie uznając sprawę za zakończoną. Powód nie zajmował stanowiska p.o. dyrektora szkoły ani nie otrzymał tego stanowiska na czas trwania postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności uchwały odwołującej poprzedniego dyrektora placówki Z. W., która to okoliczność była w istocie podstawą do unieważnienia statusu powoda. Powód stanowisko dyrektora szkoły objął po przeprowadzeniu ustawowej procedury wyboru, na mocy stosownej uchwały organu prowadzącego szkołę, na okres pełnej kadencji. W momencie unieważnienia uchwały odwołującej poprzedniego dyrektora szkoły faktycznie doszło do trudnej sytuacji, która jednakże nie upoważniała pozwanego do podjęcia kroków niezgodnych z prawem, a za takie należy uznać przyjętą procedurę odwołania powoda, która w żadnym aspekcie nie spełniała wymogów art. 38 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 cyt. ustawy o systemie oświaty. Postawienie Sądowi Rejonowemu zarzutu naruszenia tej regulacji świadczy jedynie na niekorzyść apelującego, który mimo szerokiej i jasnej interpretacji przedstawionej przez Sąd *meriti* nadal wykazuje nieumiejętność jego zastosowania.

Postawa apelującego jest przy tym niekonsekwentna. Jak wielokrotnie już przytaczano uchwała o odwołaniu dyrektora szkoły, która została unieważniona w trybie administracyjno-sądowym nie reaktywuje "dyrektorskiego" statusu zatrudnienia. Orzeczenie sądu administracyjnego w tym przedmiocie nie dotyczy stron stosunku pracy (nauczyciela i szkoły) i nie prowadzi do nieważności odwołania nauczyciela ze stanowiska kierowniczego jako czynności modyfikującej treść stosunku pracy (por. wyrok SN z dnia 12 lutego 2015 r., I PK 155/14; LEX nr 1656219; wyrok SN z dnia 9 grudnia 2004 r., I PK 100/04, OSNP 2005/14/212). Apelujący zdaje się to stanowisko podzielać, o czym świadczy brak automatycznej „reaktywacji” statusu Z. W., a rozpisanie nowego konkursu na stanowisko dyrektora pozwanej placówki. Pozwany nie znajduje natomiast podstaw do zastosowania tej zasady w odwrotnej sytuacji powoda, w przypadku którego upatruje automatycznego zastosowania unieważnienia uchwały o jego powołaniu na to stanowisko.

Pozwany bezwzględnie zobowiązany był do zastosowania formalnego trybu odwołania, której nie kompensuje ustne poinformowanie dyrektora placówki o unieważnieniu uchwały o jego powołaniu, a które słusznie zostało przez Sąd Rejonowy ocenione jako dorozumiane odwołanie. Formalnego odwołania powoda ze stanowiska dyrektora faktycznie nie było ale powód faktycznie obowiązków dyrektora od 1 kwietnia 2015 r. nie pełnił, o czym dowiedział się po rozmowie ze starostą w dniu 31 marca 2015 r. po doręczeniu mu pisma o powierzeniu tego stanowiska wice dyrektorowi, przekazaniu mienia i ogłoszeniu wreszcie nowego konkursu, do którego powód nawet przystąpił. Uprawnionym było zatem przyjęcie, iż odwołanie z funkcji dyrektora doszło w drodze innych czynności, a powód faktycznie tę funkcję pełnił do 1 kwietnia 2015 r.

Przepis art. 38 ustawy o systemie oświaty nie wprowadza natomiast w tym zakresie żadnych wyjątków, tak jak dalsze jej przepisy nie przewidują możliwości zastosowania „szczególnej procedury” w przypadku unieważnienia uchwały powołującej czy odwołującej ze stanowiska dyrektorskiego. Sytuację tą należało zakwalifikować właśnie jako „szczególnie uzasadniony przypadek” w rozumieniu art. 38 ust. 1 pkt 2 ustawy o systemie oświaty, co prawidłowo uczynił Sąd Rejonowy. Konsekwencją powyższego była także konieczność ustalenia, iż pozwany nie dochował przewidzianej w tym przepisie procedury; odwołanie powoda ze stanowiska dyrektora nastąpiło bez wypowiedzenia, bez wymaganej formy i bez zasięgnięcia opinii kuratora oświaty, co powoduje, że powodowi przysługuje odszkodowanie albowiem odwołanie nastąpiło niezgodnie z prawem.

Odszkodowanie to także zostało ustalone przez Sąd Rejonowy w prawidłowej wysokości, przy zastosowaniu art. 59 k.p.

Faktycznie, jak zauważa apelujący, kwestia wysokości odszkodowania przysługującego dyrektorowi szkoły odwołanemu z funkcji w sposób naruszający przepisy art. 38 ustawy o systemie oświaty podlegała już wielokrotnej ocenie w orzecznictwie z różnym skutkiem, a która jednakże uległa ujednoczeniu w ostatnim okresie w kierunku zgodnym z przyjętym przez Sąd Rejonowy. Dla przykładu powołać należy wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2015 r. (III PK 130/14; LEX nr 1771514), w którym Sąd Najwyższy uznał, że nauczycielowi odwołanemu ze stanowiska kierowniczego w szkole niezgodnie z warunkami określonymi w art. 38 ust. 1 pkt 2 u.s.o. przysługuje odszkodowanie w wysokości nie niższej od wynagrodzenia za okres wypowiedzenia, a nie w wysokości sumy utraconego za taki okres dodatku funkcyjnego (art. 38 ust. 1 pkt 2 u.s.o. w związku z art. 5, art. 42 § 1, art. 45 § 2 i art. 47¹ k.p.).(por. także wyroki SN z dnia 12 lutego 2015 r., I PK 155/14, LEX nr 1656219; z dnia 19 maja 2009 r., II PK 288/08, OSNP 2011/1-2/8). Powyższe stanowisko jest także podzielane przez Sąd Okręgowy i słusznie porównywane do wypowiedzenia zmieniającego. Takiemu porównaniu notabene nie sprzeciwia się także pozwany wskazując, iż „powierzenie stanowiska dyrektora nauczycielowi zatrudnionemu dotychczas w szkole jest tylko okresową zmianą dotychczasowych warunków zatrudnienia” stąd naturalnym jest uznanie, iż tak winno zostać oceniane w kontekście roszczeń odszkodowawczych (zmiana warunków pracy, a nie jej rozwiązaniem). Tymczasem żaden przepis kodeksu pracy nie określa aby inaczej obliczano wynagrodzenie w przypadku zasądzenia odszkodowania przy wypowiedzeniach zmieniających; nie ma żadnego przepisu pozwalającego przyjąć koncepcję pozwanego, iż wysokość tą winna stanowić jedynie różnica w wysokości wynagrodzenia.

Reasumując, z uwagi na poczynione wyżej rozważania Sąd Okręgowy uznał wyrok Sądu I instancji za słuszny i zgodny ze stanem prawnym. Prawidłowo ustalony stan faktyczny i trafna ocena materiału dowodowego skutkowałą właściwym zastosowaniem przepisów prawa materialnego. Zarzuty podniesione przez pozwanego należało uznać za całkowicie bezzasadne, skutkujące koniecznością oddalenia apelacji, o czym orzeczono na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach orzeczono postępowania orzeczono natomiast na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. oraz § 13 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.) obciążając pozwanego obowiązkiem zwrotu poniesionych przez powoda kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

/-/SSO M. Chudziak /-/SSO D. Jarosz-Czarcińska /-/SSO D. Domańska